

Młynarska

Dzielnice: Wola

Osiedla: Młynów

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych Od nazw miejsc pracy

Rok utworzenia nazwy: 1784

Opis

Nazwa pochodzi od działających tu w połowie XVIII w. kilkunastu młynów.
Taką samą nazwę zapewne jeszcze przed I wojną światową nosiła dzisiejsza ul. Olkuska.

Ciekawostki

Powstała jako szlak prowadzący do Pola Elekcyjnego przez pola wsi Wielka Wola z Rakowca do Powązek. W 1780 ulicę uregulowano i zabudowano u wylotu Wolskiej i 4 domami pośrodku. Obecna nazwa nadana w 1784. W 1788 było tu 16 wiatraków, ale ok. 1880 już aż ok. 100! 07.09.1831 ulica to był teren zaciekłych walk z Rosjanami. W 2. poł. XIX w. zaczęto budować tu kamienice czynszowe. Pojawiły się wtedy latarnie, bruk, wodociągi i tramwaje. W okresie międzywojennym ulica specjalizowała się w sprzedaży siana, słomy i pasz. Planowano przedłużyć ulicę aż do Szczęśliwickiej. W 1944 zabudowę ulicy zniszczono, odbudowano w 1950. Do 1959 stronę nieparzystą zabudowano kamienicami. Powstały tu również budynki Osiedla Młynów (1953 Przerwa-Tetmajer).

Stan obecny:

Nr 2: Zajezdnia Tramwajowa WOLA R-1. Powstała w 1906-9 jako zespół zajezdni i warsztatów tramwajów miejskich.

Kamień-pomnik. Upamiętnia egzekucję 10 tramwajarzy z 1943 i ponad 1000 osób z okolicznych domów 05.08.1943.

Stołeczny Teatr Powszechny. Działał w okresie międzywojennym od 1935 w sali Dyrekcji Tramwajów i Autobusów. Był to teatr ruchomy, scenę prowadził Iwo Gall, później Eugeniusz Poreda.

Uniwersytet Powszechny. Działał w latach 30 dla dorosłych, na wykłady uczęszczały 163 osoby.

Bloki osiedla Młynów. Powstały w 1948-66 wg proj. Michała Przerwy-Tetmajera, Haliny i Tadeusza Kowalskich i Zbigniewa Waćławka.

~ Nr 3: Kamienica Hipolita Knapa (drugi adres: Wolska 32). W budynku mieściły się knajpa

Popowskiego Henrykpol, restauracja Ruchli Kirszenblat, bar Kercel i Markiewicz, kino Italia, piwiarnia Anieli Twardzińskiej, a także Teatr Popularny, którego kierownikiem był Stefan Wiechecki Wiech. Zniszczona podczas okupacji hitlerowskiej, została rozebrana w 1946 roku.

~ Nr 5: kamienica barona Wiktora Lessla. Zniszczona podczas okupacji hitlerowskiej została rozebrana w 1946 roku.

Nr 7: Kamienica Lisowskich. Powstała w 1900 dla dra Leona Goldsobela. Lisowski zaczynał jako drobny handlarz galanterią skórzaną, wzbogacając się podczas I wojny światowej, kiedy zajął się wyrobem militariów. Po wojnie przeniósł się na uszczelki, pasy transmisyjne i inne artykuły techniczne. Od podwórka zachowały się pseudogotyckie ozdoby.

Nr 8\12. PEDET. Powstał w 1954-6 wg proj. Michała Przerwy-Tetmajera. Był to pierwszy dom towarowy na Woli, tzw. Powszechny Dom Towarowy. Dekorację rzeźbiarską w piaskowcu w 1950 wykonał Jan Ślusarczyk.

~ Nr 9 - 21(do skrzyżowania z ul. Górczewską): przed II wojną światową stały tu kamienice, które zostały zniszczone i w 1946 roku rozebrane. Niektóre z nich opisane zostały poniżej.

~ Nr 11: kamienica Szmula Rozenberga. Powstała dla Józefa Rajchmana. Właścicielem był specjalista w blacharstwie budowlanym. Współpracował z firmami Johnson Clapmham z Manchesteru, Toleries Dufrenoy-Delleye z Huy w Belgii. Jednak w końcu zrobił zbyt duży przekręt i musiał zastawić kamienicę. Kamienica była przygotowana do licytacji, ale w 1939 została zniszczona hitlerowskimi bombami. W kamienicy miała sklep z owocami Bronisława Bouduelle. Zniszczona podczas okupacji hitlerowskiej, została rozebrana w 1946 roku.

~ Nr 13: kamienica Jakuba Ben-Kalwarego. Właściciel prowadził manufakturę pudełek, zlecając prace chałupnicze bardzo wielu mieszkańcom Woli i nie tylko. Zniszczona podczas okupacji hitlerowskiej, została rozebrana w 1946 roku.

Nr 16: PDT Wola. Powstał w 1949-56 wg proj. Michała Przerwa-Tetmajera.

~ kamienica. Mieściła się tu piwiarnia Chaima Kalisza i pralnia Matylda.

~ Nr 17: kamienica Józefa Grudzińskiego. Właściciel posiadał również warsztat stolarsko-ciesielski, gdzie skonstruował olbrzymie liczydło do oznaczania niewypłacalnych lokatorów. Liczydło umieścił za witryną, aby wszyscy mogli widzieć, kto nie płaci. W 1939 jego miejsce zajął Gadomski. Zniszczona podczas okupacji hitlerowskiej została rozebrana w 1946 roku.

róg Górczewskiej: ~ Kapliczka z 1880 z płaskorzeźbą MB, św. Antoniego i św. Marcina. Rozebrana w latach `60 XX w.

Nr 23: kamienica. Mieściła się tu piwiarnia Weitknechta.

Nr 25: kamienica Stanisława Orzechowskiego. Jej budowa została rozpoczęta już w 1935 roku a dokończona przez kolejnego właściciela Icchaka Szpiro.

Nr 25 b: kamienica Zelika Guzunhejta, Chany Szejnfeldowej i Zofii-Zysli Stokowej zaprojektowana w 1937 r. przez Grzegorza Lewina i S.Pianko. Właścicielki odzyskały prawo do kamienicy w 1946, ale w 1951 r. zostały wywłaszczone

Nr 27: kamienica. Zbudowana pod koniec lat `40. Pod koniec lat `60 pralnia powróciła tu (w międzyczasie działała przy ul. Wolskiej) pralnia Buczyńskich. Wcześniej od frontu była pracownia zegarmistrzowska, a od zaplecza lokal spełniał rolę mieszkania.

~ kamienica. W 1912 założono tu pralnię Buczyńskiej. Budynek został zburzony podczas okupacji hitlerowskiej.

(Podziękowania dla p. M. Chyczewskiej za uzupełnienia i sprostowania)

Nr 27a: kamienica Abrama Owczyńskiego. Wzniesiona w 1940 r. wg projektu Zygmunta Tarasina i Michała Dołżenki.

Nr 33: ~ fabryka narzędzi Wacława Czajkowskiego. Założona w 1924 r. Po wojnie wyrosła z niej

Fabryka Wyrobów Precyzyjnych VIS. Widoczna z północnej strony "dobudówka" to pozostałość domu z posesji nr 31 sprzed 1935 r. Budynek jest użytkowany obecnie przez firmę Vipol.

Nr 34: kamienica A.Tyblewskiego. Wzniesiona w 1938 roku.

Nr 37: kamienica Bolesława i Zofii Kazimierskich. Wzniesiona w 1940 r. wg projektu Leonarda Kario.
Nr 40: przed wojną działały tu 2 szkoły społeczności ewangelickiej.

Nr 42: ~ oficyny produkcyjne. w tym pod nr-em 44 , a później

Nr 44: ~ Zakład kamieniarski Gustawa Thurkego.

~ Pierwsza Krajowa Wytwórnia Chłodzi Mechanicznych Ignacego Tatuli. Nie zachowały się żadne stare zabudowania, od kilku lat stoi tu nowszy biurowiec VIPOL Plaza.

Nr 46: VIPOL Plaza. Południowa część pierwszego biurowca to przekształcona kamienica Władysława i Anny Diehlów prowadzących tu od początku XX w. znany zakład ogrodniczy, tu też przed 1914 r. funkcjonowała wytwórnia wyrobów z celuloide firmy "N. Hołówko". W 1941 r. jej właścicielem stał się Piotr Lisiecki, kamienica została spalona w 1944 r. a po wojnie odbudowana, w 1998 r. nadbudowano i włączono ją do biurowca Vipolu

Nr 48: VIPOL Plaza.

Popiersie Wiesława Piątkowskiego. W podwórzu budynku, ku czci inżyniera (1931-91), budowniczego Warszawy (Trasa Toruńska, Wisłostrada, Trasa Łazienkowska, Modlińska) i mieszkańca Woli. Pomnik odsłonięto 03.10.2001.

~ Nr 50: Wytwórnia Wag Juliusza Sperlinga. Zniszczona podczas okupacji hitlerowskiej, została rozebrana w 1946 roku.

Nr 51: relikty zabudowań zakładów Spółki Akcyjnej "Cerata" wzniesionej przed 1925 r. Od 1928 r. mieściła się tu tkalnia jedwabiu i bawełny Spółki Akcyjnej "Orwil".

Nr 52: dom Karoliny Wiórek, właścicielki tej posesji od 1893 r. Obecnie jest to budynek mieszkalno-usługowy, znajduje się tu zakład pogrzebowy i kwiaciarnia.

Nr 54/56/58: Cmentarz Ewangelicko-Augsburski. Założony w 1792. Wzdłuż ulicy znajduje się "dom służby cmentarnej" wzniesiony ok. 1791 r. wg projektu samego Szymona Bogumiła Zuga, on też zaprojektował cały układ tego cmentarza. Obecnie mieszczą się tu biura cmentarza. Znajduje się tu także późnoklasycystyczna Kaplica Halpertów ukończona w 1835 r. wg projektu Adolfa Schucha, dekorowana przez rzeźbiarza Tadeusza Czajkowskiego.

Nr 60: Cmentarz Muzułmański Kaukaski. Założony w 1830

Nr 64: część dawnej kamienicy Karola Dutkiewicza sprzed 1939 roku. Od 2002 r. jest opuszczona i oczekuje na rozbiórkę.

Nr 66: od 1910 r. to zabudowania mieszkalno-produkcyjne Tomasza i Reginy Janowskich.

~ Nr 87: w 1919 mieściła się tu jednoklasowa szkoła podstawowa dla dzieci z Woli.

Data nadania nazwy: 1784 rok

Szczególne podziękowania dla Jokerki 1 - bez Pani pomocy ten tekst nie byłby taki, jaki jest!